7/3327

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300- 1438
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Ankara

11929

02 EYLÜL 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: a) T.B.M.M. Başkanlığı'nın 09.08.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00. 02-7/3327-6857/21883 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 13.08.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-377-11/3930 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Hüseyin ÖZCAN'ın Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafımdan cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/3327-6857 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. Maddesi gereği, Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER :
EK-1 Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :
Gereği : TBMM Bşk.
Bilgi : Başbakanlık

7/3327

MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN HÜSEYİN ÖZCAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/3327-6857)

Sorular 1-5 :

Yerleşim birimlerinin içine tesis edilen akaryakıt depolama dolum ve rafineri işletmelerinin 25.07.2004 tarihinde depolarında başlayan yangından dolayı tekrar gündeme gelen ATAŞ Rafinerisinin günün teknolojisine sahip olmadığı iddia edilmektedir. Buna ilişkin olarak:

-Mersin'de faaliyet gösteren bu işletmelerin ÇED raporları ve işletme ruhsatları var mıdır? Varsa hukuki şartlara uygun mudur?

-Çevre ve insan sağlığı açısından büyük risk arz eden bu tesisler için nasıl bir düzenleme düşünüyorsunuz?

-10.05.2004 tarihinde Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe'ye Mersin ilinin Karaduvar Mahallesi ve civarında meydana gelen petrol sızıntısının artezyen sularına karıştığını ve bunun yangına sebep olacağını belirtmiştik. Yangının bununla ilgisi var mıdır? Gelen cevapta "Artezyen kuyusundaki petrol kirliliğinin O/PET Petrolcülük Anonim Şirketi'nin boru tertibatındaki Aralık ayının sonunda yaşanan delinmeden kaynaklanabileceği düşünülmektedir" denmiştir. Bunun için tamirat yapılmış mıdır?

-Meydana gelen yangının sebepleri nelerdir? Bu yangının önlenemeyip diğer tanklara sıçraması durumunda yangının boyutları neler olacaktır? Buna ilişkin alınacak önlemler nelerdir?

-Yangından dolayı çevre ve ülke ekonomisinin kaybı ne kadardır?

Cevaplar 1-5 :

2872 sayılı Çevre Kanununun 10'uncu maddesine istinaden yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği gereğince; kurulması planlanan projelerle ilgili olarak EK-I listesinde yer alan faaliyetler için ÇED Raporu, EK-II listesinde yer alan projeler için Seçme Eleme Kriterleri uygulanarak hazırlanan Proje Tanıtım Dosyasının Çevre ve Orman

Bakanlığı'na sunulması gerekmektedir. Ancak, 16/12/2003 tarih ve 25318 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği'nin geçici 3'üncü maddesinde; "07/02/1993 tarihli ve 21489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesinden önce uygulama projeleri onaylanmış veya çevre mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat uyarınca yetkili mercilerden izin, ruhsat veya onay ya da kamulaştırma kararı alınmış veya yatırım programına alınmış veya mevzi imar planları onaylanmış projelere ve bu tarihten önce üretim ve/veya işletmeye başladığı belgelenen faaliyetlere bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz" hükmü yer almaktadır.

Bilindiği üzere ATAŞ Rafinerisi 07/02/1993 tarihinden önce kurulmuş ve işletmeye geçmiş olması sebebiyle ÇED Yönetmeliği'nin geçici 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilmekte olup, ÇED Raporu bulunmamaktadır.

Mersin'de faaliyet gösteren ATAŞ Rafinerisine BT/ATŞ/506 hak sıra no'lu rafineri belgesi 20.10.1958 tarihinde 80 yıl süre ile verilmiştir. Ancak ATAŞ 7.6.2004 tarihinde BT/ATŞ/506 hak sıra no'lu rafineri belgesinin terki için Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne müracaatta bulunmuş ve bu husus 20.06.2004 tarihinde Resmi Gazete'de ilan edilerek Rafineriyi terk işlemi başlatılmıştır.

Akaryakıt Dağıtım ve Pazarlama Şirketi olmak için Petrol İşleri Genel Müdürlüğüne başvuruda bulunan şirketlere, mevzuatımız gereği, olumlu ÇED raporu alınmadan ön müsaade ve statü Bakanlığımca verilmemektedir.

Mersin İli Karaduvar mahallesi sınırları içerisinde bulunan tesislere yönelik İl Çevre ve Orman Müdürlüğü koordinasyonunda bölgede yaşanan petrol kirliliğinin kaynağını tespit etmek, kirlenmenin etkilerini gidermek ve alınacak tedbirleri belirlemek amacıyla bölgede çalışacak bir alt komisyon kurulmuş, tesislerin boru tertibatlarında inceleme yapılmış, bölgedeki mevcut su kuyularının konumları değerlendirilerek analiz edilmek üzere su örnekleri alınmış olup, bu konuda çalışmalar halen devam etmektedir.

Çalışmalar sonunda komisyonca düzenlenecek raporda önerilen tedbirlerin uygulanması Çevre ve Orman Bakanlığı'nca titizlikle takip edilecektir.

Yangından dolayı meydana gelen çevre zararının miktarı komisyon çalışmalarının tamamlanmasından sonra belirlenebilecektir.

25 Temmuz 2004 pazar günü sabah saat 10:30'da ATAŞ'ın nafta ürününe tahsis ettiği 50 metre çapında 16 metre yüksekliğinde ve 15.000 ton kapasiteli 102 no'lu tankta yangın çıkmıştır. Yangın 28 saat sürdükten ve tüm ürün yandıktan sonra 26 Temmuz 2004 pazartesi günü saat 14.30'da söndürülebilmiştir.

Yangının çıkış nedeni ile ilgili olarak yapılan ilk tespitlere göre sabotaj veya kasıt gibi ihtimaller uzak bir varsayım olarak gözükmekte olup, 102 no'lu tankın yüzer tavanlı olması ve ilk dumanın bu tavanın kenar lastikleri çevresinde görülmesi, yangının yüzer tavanın tankın yan duvarına sürtmesi sonucu çıkan kıvılcımla başlamış olabileceği ihtimalini ön plana çıkarmaktadır.

Olay Cumhuriyet Savcılığı'na intikal etmiş bulunduğundan bu aşamada gerek Bakanlığım gerekse Petrol İşleri Genel Müdürlüğü yönünden yapılacak bir işlem bulunmamaktadır.

Yanan tankın içinde bulunan ve rafinerinin ithal olarak getirmeyip rafineri bünyesinde ham petrolden ürettiği 8.263,3 metrik ton nafta tamamen yanmış olup, zayi olan nafta miktarı ATAŞ'ın yıllık üretim ve ithalat toplamının % 7.3'ü Türkiye genelinde nafta üretim ve ithalatının ise % 0.6'sı kadardır.

Yangın sonucu zayi olan nafta ürünü olaydan önce işlenebilseydi,

• Fuel Gaz	473.3 Ton
• LPG	780.9 Ton
• Light Nafta (LSRN)	1874.1 Ton
• Reformate (Kurşunsuz Benzin)	5135.0 Ton
TOPLAM	**7263.3 Ton**

ürün elde edilebilecekti.

Yanan 102 no'lu tankta bulunan 8.263,3 metrik ton zayi olan nafta ürününün parasal değerinin olayın meydana geldiği tarihteki kur üzerinden hesaplama yapıldığında yaklaşık 3 milyon ABD Doları olduğu, yanan naftanın üretime sokulup petrol türevlerinin elde edilmesi ve bunların piyasaya satışı durumunda zararın hasara uğrayan tank ve işgücü kaybı ile birlikte yaklaşık 5 milyon ABD Doları olacağı tahmin edilmektedir.